

Disputatio juridica inauguralis de jure deliberandi & beneficio inventarii

<https://hdl.handle.net/1874/345198>

44.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
Jure Deliberandi & beneficio
Inventarii.

QUAM
FAVENTE TRI-UNO NUMINE,
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

JACOBI VALLAN,

M. D. Praxeos & Institut. Medicinæ Professoris Ordinarii,
NEC NON

*Amplissimi Senatûs Academici consensu, Nobilissimæque
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in UTROQUE JURE Honoribus & Privilegiis
ritè ac legitime consequendis,

Eruditorum examini subjicit

ROMBOUT VAN DEN OEVER, BOMELA-GELR.

Ad diem 23. Januarii horâ locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, c13 l3c xcii.

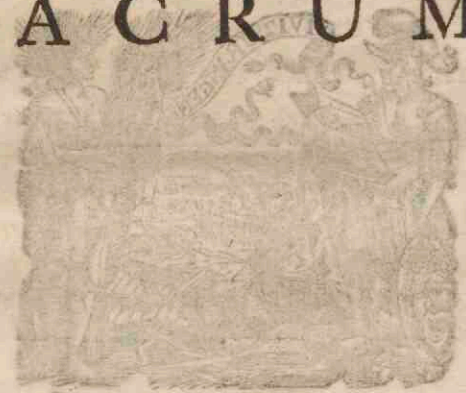
DISPUTATIO JURIDICA
IN ACADEMIA
Jure Deliberandi & Beneficio

D E O

JURISPRUDENTIA

ET
FAUTORIBUS

SACRUM.

TRAJECTI ad RHENUM
Ex Officina FRANCISCI HALMÆ, Academice
Typographi, cjs lre xlii.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS.

I DREHT

Jure Deliberandi & Benefi-
cio Inventarii.

PROOEMIUM.

Um jam pluribus legibus cau-
tum esset morentibus, ut successio-
nes eorum conservarentur & ut
heredes haberent æquum deind-
visum fuit & heredibus prospici-
ci, ne temere spe lucrosæ suc-
cessionis alliciti oneribus heredi-
tariis subjicerentur duo idcirco
remedia hac disputatione explananda jure prodita
sunt, quibus sese adversus periculum damnosæ adi-
tionis vel Immixtionis tuerentur: quid enim frequen-
tius quam labi circa quantitatem substantiæ a defun-
cto relicte imo non raro contingit ipsos testantes plus
de suis facultatibus præsumere, quam revera in iis
est, ideoque merito (jure deliberandi jam intro-
ducto quo necdum satis heredibus tantum videba-
tur) plenius beneficio inventarii prospicere Impe-
rator non dubitavit.

P A R S I.

THESIS I.

Us deliberandi est beneficium heredi
concessum secundum quod urgentibus
creditoribus, legatariis, aliisque quo-
rum inter est potest petere tempus no-
vem mensium a magistratu, anni a princi-
pe intra quod videre potest & deliberare
utrum velit hereditatem adire vel repudiare *l. 5. ff. b. t.*
§ l. ult. §. 3. C. eod. Dico urgentibus creditoribus &c.
quia nemine additionem urgente hæres habet integros
triginta annos arg. *l. 3. C. de præsc. 30. vel 40. anno.*

II.

Deliberatio fiebat olim & per cretionem & sine cre-
tione, Cretio autem erat certorum dierum spatium
quod dabatur instituto heredi ad deliberandum utrum
ei expediret adire hereditatem nec ne *l. 1. ff. de jur.*
delib. Ulpian in fragm. *tit. 22.* deinde prætor urgen-
tibus substitutis vel creditoribus dedit jus deliberandi
secundum negotiorum necessitatem vel longius vel bre-
vius non minus tamen centum dierum *l. 1. § 2. ff. b. t.*
jure autem codicis statutum est id peti posse a principe
& a magistratu *l. ult. §. sed quia C. b. t.*

III.

I I I.
 Competit tum hæredi testamentario tum legitimo,
 attamen jure civili solummodo extraneis non item suis
 & necessariis verum hoc quoad suos jure prætorio cor-
 rectum est, secundum quod abstinere possunt §. *sui au-*
tem inst. de hæred. qual. & diff. datur & hæredum hæ-
 redibus quoad reliquum deliberationis tempus primi
 hæredis, a tempore scientiæ delatæ hæreditatis com-
 putandum *l. 19. C. b. t.*

I V.

Effectus deliberationis est quod si hæres intra tem-
 pus præscriptum voluntatem non declaraverit ratione
 creditorum habeatur ac si adiisset *l. ult. §. 14. C. b. t.* ra-
 tione vero substituti petentis hæreditatem censeatur
 ac si repudiasset. *l. 69. ff. de acq. hæred.* in super quod
 pendente deliberatione sicut creditor hæreditarius pi-
 gnus distrahere non potest ita nec hæres quidquam pos-
 sit ex bonis hæreditariis diminuere absque prætoris de-
 creto *l. 5. & seq. ff. b. t.* denique quod siquidem is qui
 sciens hæreditatem sibi esse delatam decesserit, hoc jus
 ad suam successionem intra annale tempus extendat *l.*
19. C. b. t.

V.

Per hoc beneficium cum non sufficienter hæredi con-
 sultum

fultum cautumque esset qui post aditionem æs alienum postea emergens cogebatur agnoscere & creditoribus legatariisque satisfacere ultra bonorum hæreditariorum quantitatem frustra propria ignorantia ac inopia defuncti objecta *l. 10. § ult. C. b. t.* ideo Justinianus huic periculo medelam adhibere voluit qua plene hæredi adeunti consuleret scilicet Confectione inventarii cuius perficiendi methodum solemnitatemque describit in *l. ult. C. b. t.*

P A R S II.

T H E S I S I.

INventarium dicitur ab inveniendo teste Boereo *quest. 161. num. 8.* quasi in eo inveniretur quidquid rerum in hæreditate vel in bonis existit quarum factum est inventorum hinc non male etiam in iurè vocatur repertorium *l. 7. ff. de administr. tut.* nonnumquam libellus repertorium *l. 9. §. 3. ff. de jur. dot.* vel synopsis bonorum *l. 5. §. 11. ff. de reb. eos que sub tut. sunt,* diversa autem inventariorum sunt genera 1. rerum pupillarum *l. 24. C. de administr. tut.* 2. rerum dotalitium *nov. leon. 110. 3.* instrumentorum debitoris a creditoribus in possessionem missis *l. 15. de reb. auct. jud. poss.* 4. quarum rerum in possessionem venter missus est *l. 1. §. ante penult. ff. de vent. in poss. mitt.* 5. rerum usufructuarum *l. 1. §. 4. de usus. quemadm. cav. 6.* & ultimo rerum hæreditariorum *l. ult. C. b. t.* de quo solum agere constitui.

I I.

Posterius itaque inventarium definiri posse arbitror quod sit omnium rerum hæreditariarum ab hærede legitime confecta designatio eum ab omni onere hæreditario liberans, *d. l. fin.* dico omnium rerum hæreditariarum cum non modo super bonis quæ deducto omni ære alieno super sunt conficiatur verum super omnibus quæ defunctus tempore mortis penes se habuit sive hæc in bonis sive ex bonis ejus fuerint *d. l. ult. §. 2. C. eod.*

I I I.

Ad perfectam inventarii confectionem quædam requiruntur solemnitates, quarum prima est circa tempus, secunda circa personas tertia circa res, quarta iterum revertitur ad personas pro ut satis aperte *ex l. ult.* Colligi potest, de quibus secundum ordinem ab imperatore in *l. f. §. 2. & 3. h. t.* præscriptum hæc nostra dissertatio distinctim acturi sumus.

I V.

Videndum itaque primo infra quantum tempus inventarium inchoandum & infra quantum perficiendum, inchoari autem necesse est intra 30 dies postquam tabulæ sunt apertæ vel delatam sibi hæreditatem quis cognoverit & intra alios 60 dies seqq. omnibus modis absolvi *d. l. f. §. 2.* nisi a locis in quibus res hæreditariæ vel

maxima

8 DISPUTATIO JURIDICA

maxima pars earum posita est hæredes ab esse contigerit tunc enim iis datur anni spatium currens a morte ejus de cujus hæreditate agnoscenda agitur *d. l. f. §. 3. 34. b. t.*

V. Secundo uocari debent Creditores legatarii cæteri que ad quos ea res pertinere potest *l. fin. §. 2. C. b. t.* ut ad sint certo die & loco quo ejus confectio sub tabellionis præsentia est facienda, qui si certi sint nominatim vocandi alias publice per præconis proclamationem *bart. in d. l. f.* & loco eorum qui commode præsentem esse nequeunt tres locupletes viri fidei & opinionis probæ adhibendi erunt in quorum presentia fiat inventarium *Nov. 1. C. 2.*

VI. Tertio ad ejus substantiam præcipue desideratur ut omnes res, quæ fuerunt in bonis defuncti cum more retur, annotentur, æque mobiles ac immobiliæ, corporales ac in corporales, depositæ ac oppignoratæ, item commodatæ, ac precario acceptæ &c. hæ enim omnes petitione hæreditatis veniunt *l. 19. ff. de hæred. pet.* si quid hæreditarium ab hærede omissum fuerit non quidem vitiatur inventarium sed duplum ejus restituere compellitur *l. fin. §. 10. C. b. t.*

VII. Quarto necesse est ut hæres confecto inventario subscribat confitendo se nullas præter insertas scire, vel

eo scribere nesciente alium adhibeat qui suo nomine coram testibus qui hæredem cognoscunt subscriptionem faciat. Præfixo antea ab herede crucis signo *l. fin. §. 2. C. eod.* tamen illius omisio non vitiat inventarium prout crebrius a dd. est receptum.

VIII

Expositis modo requisitis, mihi non inutile videbatur & commoda legitime confecti inventarii examinare quorum Præcipium est quod hæres non teneatur creditoribus vel legatariis ultra facultates in hæreditate repertas nam præsumptio celandi vel intervertendi aliquid de bonis hæreditariis ab eo per huiusmodi confectioem avertitur *l. f. §. 4. C. de quod.*

IX

Alter effectus est quod hæres habeat beneficium legis falcidiae, quo alioquin cariturus fuisset si inventarium non confecisset *Nov. 1. C. 2. §. 2.* sed utrum filius ob ejus defectum legitimam amittat a dd. controversi solet; quod affirmo cum *falic. ad l. fin. §. 14. C. b. t. fac. hin. l. 4. C. 34.* perez ad *h. t. num. 12.* & *Zoes ad h. t. num. 16.* hujus enim omisio facit presumi per legem hæreditatem fuisse sufficientem exsolvendo eri alieno & legatis fideicommisque prestandis, ut & legitimam filius habere intelligatur & minus recte iterato petat secus vero obtinere in trebellicam ratione universalis fideicommissi tradit communis fere dd. schola sic ut eam hæres etiam si illo beneficio usus non sit retineat.

X. Tertius effectus est quod actiones quas hæres contra defunctum habuit non confundantur *l. fin. §. 10. C. b. t.* sed quod inducat quandam bonorum separationem perinde ac si hæreditatem non adiiisset. Exdepta actione pænali, pœna enim ad lucrum tendit quod in detrimentum aliorum hæredi conservari durum foret *l. 18. ff. ad leg. falcid.*

XI. Quartus effectus est quod hæres unicuique promissæ satisfaciat primo venienti tum legatario tum creditori donec aliquid super est de bonis defuncti nec ideo aliis creditores etiam priores tempore possunt hæredem molestare attamen non præjudicatur ordini singulorum quoniam possunt creditores a legatariis & potiores creditores ab aliis illa quæ acceperunt in casum quo bona non sufficiant avocare *l. ult. §. 5. C. b. t.*

XII. Quintus effectus est quod hæres pendente inventarii confectione non possit a creditoribus legatariis vel aliis quibuscunque conveniri verum citra præscriptionem actionis temporalis creditoribus hæreditariis contentis *l. ult. §. 11. C. b. t.*

XIII. Sextus effectus est quod quamvis aliud pro alio in

INAUGURALIS. II

voto creditori solvi non possit *l. 2. §. 1. ff. de reb. cred.*
tamen hæres vel ex ipsis rebus defuncti vel ex eorum
venditione legatariis aliisque satisfacere queat *l. ult.*
§. 5. 4. Cod. eod. nisi forsan parata pecunia legata sit
eaque in hæreditate extet, tali casu aliud pro alio solvi
non potest. *auth. hoc nisi C. de salnt. § lib.*

XIV.

Septunus effectus est quod possit hæres jure retentio-
nis consequi quidquid in funus defuncti in sinuationem
testamenti confectionem invenarii vel alias necessarias
hæreditatis causas impenderit *D. l. ult. §. 19.*

XV.

Octavus effectus est quod hæres non teneatur de
damno quod post aditam hæreditatem ex interitu re-
rum hæreditariarum accidit: *l. ult. §. 4. C. h. t.* si mo-
do culpa hæres careat alias teneretur *arg. l. 30. ff. ad
leg. falc.*

XVI.

Inventarii neglecti pæna est quod ad solutionem hæ-
reditariorum debitorum obligetur hæres *l. fin. §. 12.*
C. h. t. & falcidiam legatis nequeat detrachere, permis-
sum sit legatariis integra ab eo legata exigere etsi vires
hæreditarias excedant *nov. 1. cap. 2. v. si vero non fece-
rit. & c.* Hac pæna eximitur miles qui non servata præ-
dicta solemnitate non tenetur in amplius quam est in hæ-
reditate idque privilegio militari. *l. fin. §. ult. C. h. t.*

CO-

COROLLARIA.

Jurisdic^{ti}o criminalis per reum criminis proroga-
ri potest submittendo se. **judici incompetenti.**

I I.

**Remedium l. 2. C. de rescind. vend. non habet locum
in transactione.**

I I I.

**Negotiorum gestor pecuniam ex gestione quaesitam in
suos usus convertens praestat usuras maximas.**

I V.

**Restitutio non datur ex capite ignorantiae adversus
impletam usucapionem.**

V.

**Res mobiles ab hostibus captae jure gentium statim
sunt occupantium militum sine ulla ducis divisi-
one & assignatione.**

V I.

**Usufructuarius omnium honorum non tenetur ad
solvendum eas alienum.**

F I N I S.